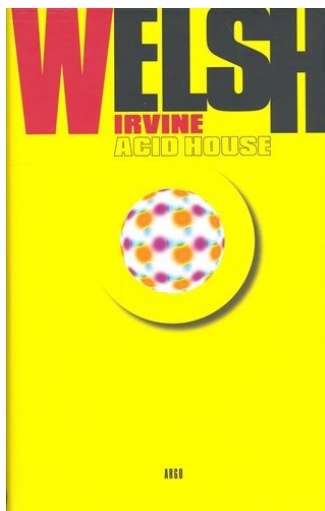

Aktuální | Články | A do prdele..., Irvine Welsh: 2. část

A do prdele..., Irvine Welsh: 2. část

Uveřejňujeme druhou část rozboru extatického stylu Welshova vyprávění s ukázkami. Sepsal, vybral, vykradl a přeložil Luboš Snížek u příležitosti návštěvy Irvina Welshe v Praze 3.-8. října.

Acid House / Barevnej svět (Acid House, 1994)

Irvine Welsh: Acid House

Maťa, 1999

Překlad: Vít Malinovský

Argo, 2008

Překlad: Olga Bártová

Knížka povídek z předměstí. Tím nejsou myšleny vilové čtvrti, ale sídliště obývané lidmi, kteří mají opravdu, ale opravdu hluboko do kapsy. A když se k tomu občas přidá smůla, nemohoucnost či den blbec, je o „zábavu“ postaráno.

Kniha potvrdila Welshův talent a ukázala, že zřejmě nebude jen autorem jedné knihy. Povídky jsou psány různým stylem, humor je cynický a brutální a happyendů se čtenář rozhodně nedočká.

Tři povídky z knihy (Masařka, Měkkejš, Acid House) se staly námětem filmu, jak jinak než stejnojmenného (1998, režie Paul McGuigan), ve kterém si drobnou roli stříhnul i sám Welsh (ostatně stejně jako v ostatních filmech).

Jednou z povídek je i „Zácpa systému“, která se stala základem pro úspěšnou divadelní hru Dejvického divadla *Ucpanej systém* (2012, režie Michal Vajdička).

Každý přetlak prostě jednou musí povolit. Je to úlevné, i když nic hezkého na pohled.

Ukázka

— Kde tu máš záchod, babi?

Navzdory malým rozměrům jejího bytu trvala na tom, že mě musí na hajzl doprovodit, jako kdybych se měl cestou ztratit. Neklidně pobíhala sem a tam, brebentila a prdelkovala kolem všeho tak, jako kdybysme se vypravovali na safari. Pokoušel jsem se vzít to šmahem, ale nemohl jsem se vyčůrat, a tak jsem se tiše vplížil do ložnice.

Zvedl jsem z postele přehoz, který visel až k pod-laze. Stará velká krabice na sušenky s obrázkem Holyrood Palace tam seděla v celé své nádheře. Bylo by směšné, projev absolutní a trestuhodné stupidity, mít něco takového jen tak ladem — v takové době a v jejím věku. Byl jsem přesvědčen více než kdykoliv předtím, že ji musím okrást. Když bych to neudělal já, byl by to někdo jiný. Beztak jistě chtěla, abych ty prachy nakonec dostal já, tak proč by k nim měl přijít někdo cizí? Jestliže si je nevezmu teď, budu se o ně muset strachovat. Mimo to jsem měl stejně v úmyslu brzy s drogama skončit, najít si práci, jít študovat nebo tak něco. Pěkně bych je babce zas vrátil. Žádnej problém.

Pokouším se otevřít víko krabice, ale to drží proklatě pevně. Klepou se mi ruce a nemůžu s ním ani hnout. Když se chystám pokračovat, vtom za sebou uslyším její hlas.

— Tak takhle to teda je! Stála přímo za mnou. Myslel jsem, že určitě uslyším šourání jejích papučí, kdyby se ke mně blížila, ale ona byla jako duch.

— Tvoje máma měla pravdu. Seš zloděj! Vidim, jak vypadáš. Lítáš v tom, vidí?

— Ne, babi. To je jenom...

— Jen nelži, synku. Nelži. Seš zloděj. Zloděj, kterej krade, je sám o sobě špatnej, ale když ještě lže, tak je ještě horší. S lhářem nikdy nevíš, na čem seš. Nech bejt tu proklatou krabici! Vykřikla tak prudce, že se mi až zatajil dech, ale zůstal jsem sedět na místě.

— Hele, já něco potřebuju. Chápeš?

— Žádný prachy tam nenajdeš, řekla, ale podle úzkosti v jejím hlasu jsem usoudil, že asi lže. Podařilo se mi otevřít víko a vtom se ukázalo, že nelhala. Na hromádce starých fotografií ležel igelitový sáček, ve kterém byl jakýsi bílohnědý prášek. V životě jsem neviděl tolik materiálu pohromadě.

— Co je tohle proboha za...

— Padej vod toho! Klid' se! Zloději zasranej! V tom se její kostnatá šlachovitá noha rozpřáhla a trefila mě do tváře. Nebolelo to, ale dost mě to šokovalo. Nejvíc mě však šokovaly její nadávky.

— Ty stará, blbá... Vyskočil jsem na nohy a vy-zvedl sáček do výše, nad její napřažené ruce.

— Bude nejlepší, když zavolám správcovou, babi. Tu by to mohlo určitě zajímat.

Bolestně se zatvářila a posadila se zpátky na postel. — Máš nářadí? zeptala se.

— Jo, odpověděl jsem.

— Tak nám uvař šlehu, ať seš tu aspoň něco platnej.

Začal jsem dělat, co mi řekla. — Jaks k tomu přišla, babi? Jak? Zeptal jsem se krotce a zmámeně.

— To Eddie, víš, že byl obchodní námořník. Jednou se vrátil s návykem. Měli jsme kontakty. Přístaviště. Ty prachy byly zlatý, synku. Blbá věc je ale, že mi to zůstalo, a teď to musím prodávat mladejm, abych měla na další. Ty peníze už jsou v tahu. Pokývala hlavou a ostře na mě pohlédla. — Je tu jedna mladá dvojice, kterou jsem si zjednala jako spojku, ale ta vyžraná nosatá dole, správcová — ta je jak ostříž.

Pochopil jsem její narážku. Začli jsme mluvit o tom, co s tím dělat. — Babi, možná bysme na tom mohli makat společně.

Zvířecí nenávisť se z jejího pokrouceného obličejce přeměnila v spiklenecký úškleb. — Ty seš pravej Abercombie! řekla mi.

— Jasně. Pravej, připustil jsem s pocitem ponižující porážky.